

En kunskapsbaserad socialtjänst och familjehemsvården

Familjehemskonferens 2025

Göteborg 13 oktober

Anna Svennblad, utredare

Julia Zyto, utredare

Varför är vi här idag?

Vi kommer prata om...

1. Nya socialtjänstlagen och kunskapsbaserad socialtjänst
2. Lokal kunskap och uppföljning
3. Individbaserad systematisk uppföljning (ISU)
4. Lärstöd i evidensbaserad praktik

Socialtjänstlagen och kunskapsbaserad socialtjänst

Nya socialtjänstlagen

- Arbeta förebyggande
- Vara lättillgänglig
- Främja jämställda levnadsvillkor
- Basera insatser på vetenskap och beprövad erfarenhet
- Systematiskt följa upp verksamheten

Läges- och behovsanalyser

Skatta läget 2025 (SKR)

En samlad lägesbild inför nya
socialtjänstlagen
(Socialstyrelsen, 2025)

Här är våra
styrkor

Här vill vi
bli bättre

Kunskapsbaserad socialtjänst – ett paraplybegrepp

Stärks genom att verksamheten ska:

- bedrivs i enlighet med **vetenskap och beprövad erfarenhet**
- **följa upp**, utveckla och säkra kvaliteten systematiskt och fortlöpande
- bestå av **personal** med lämplig utbildning och erfarenhet
- **planera behov av insatser.**

Evidensbaserad praktik - ett förhållningssätt

Stärker en kunskapsbaserad socialtjänst

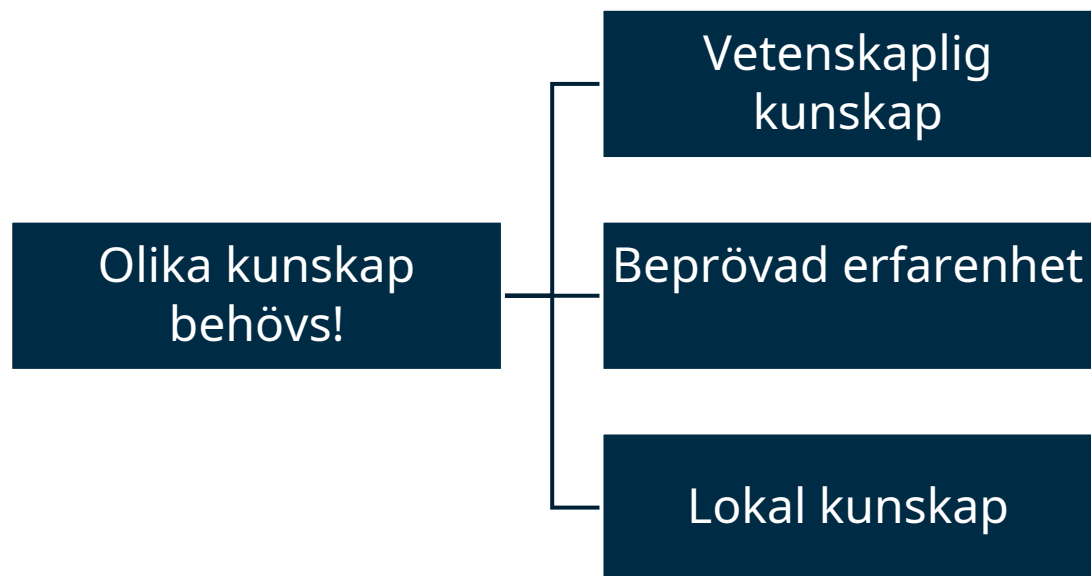

EBP - förhållningssätt att använda på olika nivåer

- **Individnivå**
 - Förstå behov
 - Hitta kunskap
 - Välja insats
 - Följa upp
- **Verksamhetsnivå**
 - Utveckla och förbättra verksamheten
 - Arbetssätt som stödjer EBP
 - Kartlägga målgruppens behov
 - Titta på bästa tillgängliga kunskap om insatser
 - Ta fram lokal kunskap

Evidensbaserad praktik och kunskapsbaserad socialtjänst

Socialtjänstens verksamhet ska vara kunskapsbaserad och bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet

Lokal kunskap

2

Lokal kunskap

- Vi behöver följa upp vårt arbete för att kunna skapa lokal kunskap
- Vi är vana att följa upp på individnivå
- Uppföljningen av den individuella placeringen är också källa till information som behövs för uppföljning av verksamheten i stort

Kunskap från uppföljning ger oss möjlighet att

- Utveckla insatsen familjehemsplacering
 - Vad fungerar och vad fungerar inte?
- Kunna utveckla andra insatser på längre sikt – öppenvården
- Få kunskap om behov hos våra barn
- Se behov innan, under och efter insats – på gruppnivå
- Argumentera för utvecklingsarbete

Uppföljning av kvalitet, tre perspektiv

- Följa upp **socialtjänstens arbete**
 - Verksamheten, matchning, stabilitet
- Följa upp **familjehemmens kvalitet**
 - Utbildning, handledning
- Följa upp **barnet utveckling och behov**

Ungdomars önskningsar

- Få förtroende att få en egen hemnyckel
- Få förtroende att få vara ensam hemma
- Kunna röra sig fritt i bostaden
- Bli behandlad på samma sätt som övriga barn i familjen, både biologiska och andra placerade barn
- Få äta när man är hungrig
- Att det finns mat som man tycker om och är van vid
- Få inreda sitt eget rum
- Få veta var allt finns i hemmet; toalettpapper, schampo, diskmedel osv - samt att det är ok för barnen att använda det

Ungdomars önsksningar

- Bli inkluderad i de aktiviteter som familjen gör
- Att familjehemmet har förståelse för att ungdomen vill ha kontakt med sin biologiska familj - de kan vara viktiga för ungdomen även om de inte kan bo där
- Bli accepterad för den man är, oavsett religion, könstillhörighet, sexuell läggning, osv
- Att få känna sig fri att ifrågasätta saker och ge förslag om förändring/förbättring.
- Att få veta vad ett familjehem ska stå för ekonomiskt
- Att inte behöva känna sig som en belastning när man t ex behöver en ny vinterjacka
- Att inte veta vad familjehemmet får i ekonomisk ersättning
- Få villkorlös kärlek

Individbaserad systematisk uppföljning

3

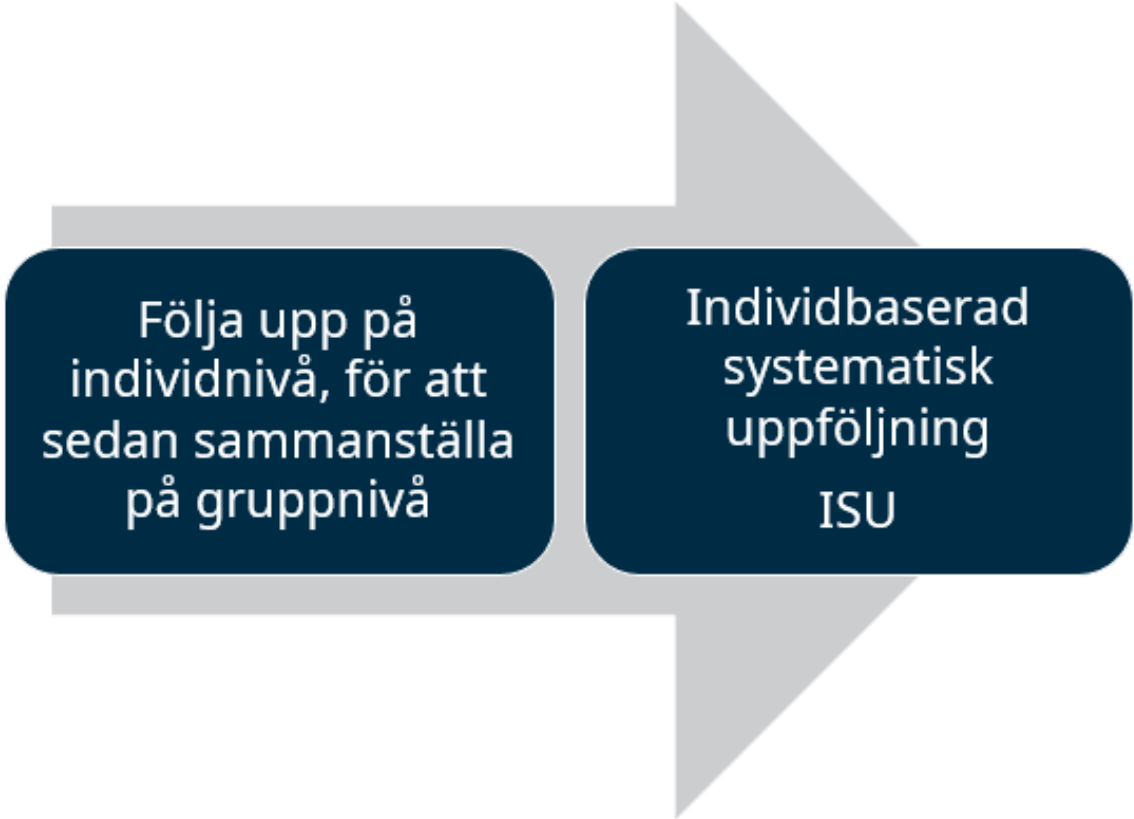
Individbaserad systematisk uppföljning

Handlar om att...

- beskriva och mäta enskilda brukares behov, insatser och deras resultat,

samt

- att sammanställa denna information på grupp- eller verksamhetsnivå i syfte att analysera och utveckla verksamheten.

Följa upp på individnivå, för att sedan sammanställa på gruppnivå

Individbaserad systematisk uppföljning
ISU

ISU skapar beprövad erfarenhet

ISU kan ge nytta på olika nivåer

- I det direkta arbetet med enskilda vid val av insatser och arbetssätt.
- I verksamheten för att utveckla kvaliteten i arbetet med brukarna.
- Stärkta förutsättningar att använda statistik genom erfarenheter som kommer med ISU

ISU på familjehemsvården

- Vilka problem/behov har barnen?
- Vilket stöd får de?
- Hur förändras deras situation över tid?
- När vi de mål vi satt tillsammans med dem?
- Hur upplever barn och anhöriga insatserna?
- Finns det skillnader mellan olika grupper – till exempel mellan flickor och pojkar?

Lära och göra ISU

- stöd för det

Kunskapsguiden

Vad är ISU

Stöd för att utbilda om ISU

Lärande webinarier

Lärande exempel

Verktyg för ISU

Lärstöd i evidensbaserad praktik

Sveriges kommuner & regioner (SKR)

Information och utbildning

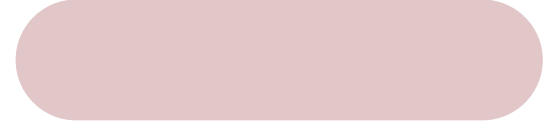
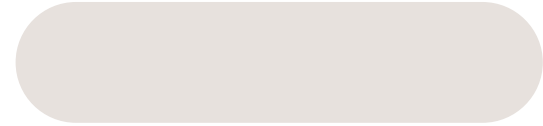
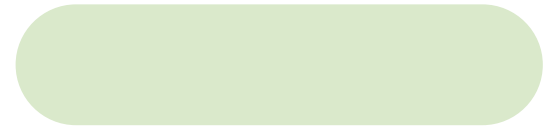
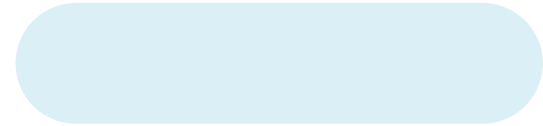

Lärstöd i evidensbaserad praktik

4

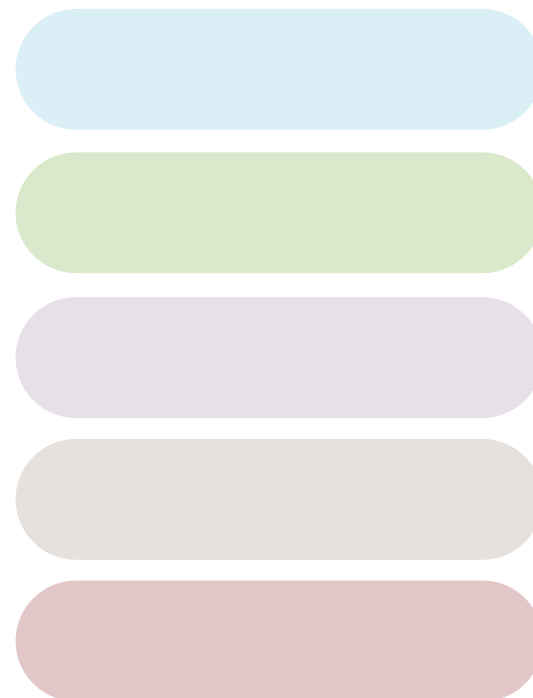
Utgångspunkter för lärstödet

1. EBP är inte "**en** metod".
2. EBP behöver integreras stegvis i nuvarande arbetssätt.
3. Lärstödet är inget man "går klart".
4. Lärstödet ger stöd för verksamhetsutveckling.

Vem kan använda stödet?

1. Alla socialtjänstens verksamheter
2. Olika roller – medarbetare, chefer och verksamhetsutvecklare
3. Tillämpas i verksamhetens målgruppsspecifika kontext
4. Typanvändare: socionomutbildad, med några års erfarenhet av yrket.

Lärstödet finns på Kunskapsguiden!

KUNSKAPSGUIDEN.SE

Fem spår – fem arbetssätt

- **Basfakta**
- **Aktiviteter på olika nivåer**
 - Övning
 - Analys
 - Pilotförsök

Hitta forskning

Använda bedömningsmetoder

Öka delaktighet

Väga samman kunskap

Skapa kunskap med ISU

Innehållet i spåren

Hitta forskning

Använda bedömningsmetoder

Öka delaktighet

Väga samman kunskap

Skapa kunskap med ISU

Ett exempel – delaktighet

Vad vet vi om delaktighet?

Ser vi delaktighet på samma sätt på enheten?

Vad finns det för olika sätt att stärka delaktighet?

Delaktighet - för vem?

Ett exempel – delaktighet

Vad vet vi om delaktighet?

Gruppen får läsa Basfakta 1-5 för att sedan diskutera delaktighet.

Basfakta 1.
Delaktighet och en evidensbaserad praktik

Basfakta 2.
Motiv och modeller för delaktighet

Basfakta 3.
Utmaningar med delaktighet

Basfakta 4.
Att stärka delaktighet

Basfakta 5.
Att undersöka delaktighet

Öva på att se delaktighet

Gruppen bestämmer att de ska göra Övning 1.

Vad är delaktighet?

– Vilka olika nivåer av delaktighet finns det och hur relaterar vi det till barnen, familjehemmet och ursprungsfamiljen?

Övning

Övning 1.
Vad är delaktighet?

Övning 2.
Att uttrycka sin vilja

Analysera det egna arbetet

Se över hur vi skapar delaktighet i vårt arbete: för barnen, familjehemmet och ursprungsfamiljen.

Diskussion öppnar upp nya funderingar.

- Hur upplever våra målgrupper delaktighet?

Lokalt utvecklingsarbete

Pilotförsök

Planera och genomföra en brukarundersökning med fokus upplevd delaktighet hos

barnen

familjehemmen

ursprungsfamiljen

Innehållet i spåren

Hitta forskning

Använda bedömningsmetoder

Öka delaktighet

Väga samman kunskap

Skapa kunskap med ISU

Spåret Skapa kunskap med ISU

Övning

Övning 1.
Det här är ISU

Övning 2.
Skilja ISU från annan
uppföljning

Övning 3.
Olika
kunskapsbehov och
ISU

Övning 4.
ISU och nytta på
olika nivåer

Analys

Analys 1.
Vetskap om vår
verksamhet

Analys 2.
Olika uppföljningar i
vår verksamhet

Analys 3.
Ställa frågor om
arbetet med brukare

Analys 4.
Vårt
verksamhetssystem
och ISU

Så här kan du börja

1. Fundera på
 - om gruppen är redo för nytt lärande
 - ert "nuläge"
2. Klargör motivet för val av spår.
3. Bygg en snitslad bana för dina medarbetare.

Medskick från Socialstyrelsen till verksamma

1. Satsa på nytta i pågående verksamhetsutveckling.
2. Arbete med spåren är arbete för kvalitet, kunskapsbaserad socialtjänst och omställning till nya socialtjänstlagen.
3. Stödet är inte obligatoriskt, det ska användas när det gör nytta.
4. Om ni ska testa Pilotförsök, börja i liten skala.

Film om Lärstöd i evidensbaserad praktik

En summering av det vi sagt idag!

Kontakt

Julia Zyto julia.zyto@socialstyrelsen.se
Anna Svennblad anna.svennblad@socialstyrelsen.se

Lärstöd EBP ebplarstod@socialstyrelsen.se

